

A'

Σαν να μην υπήρχε...

1

ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΜΟΥ ΕΚΑΝΕ πάντα εντύπωση στον παππού και στη γιαγιά μου δεν ήταν ούτε το ύψος τους –φοβεροί κοντοστούπηδες και οι δύο– ούτε η χαριτωμένη χαζομάρα τους – φέρονταν συνέχεια σαν μωρά παιδιά, στα οχτώ μου έμοιαζα ήδη πολύ ώριμος για να τους κάνω παρέα. Αυτά που μου έκαναν εντύπωση ήταν διάφορα μικροπράγματα, κάποιες περίεργες λεπτομέρειες, που με βοήθησαν ν’ αρχίσω να καταλαβαίνω πως κάτι μυστήριο συνέβαινε μ’ αυτούς. Όπως, ας πούμε, μια μέρα που μπήκα από το παράθυρο στο σπίτι τους για να τους τρομάξω και τους είδα να κοιμούνται βαθιά και τόσο παράξενα, με τα κορμιά τους να γέρνουν διαγώνια, σαν να ήθελαν να απομακρυνθούν, αλλά τα κεφάλια τους να μοιάζουν κολλημένα το ένα με το άλλο και με τα πόδια του παππού να είναι σηκωμένα ψηλά σαν να ετοιμαζόταν να πετάξει, ενώ το χέρι του χάιδευε παιχνιδιάρικα το αυτί της γιαγιάς, που ροχάλιζε σαν να περνούσε τρακτέρ και την άκουγαν τέσσερα τετράγωνα παραπέρα. Κι ακόμα περισσότερο, πολύ

περισσότερο, πιο πολύ απ' όλες τις παραξενιές τους, μου έκανε εντύπωση που, όταν μεγάλωσα και ξεκίνησαν να μου διηγούνται τις τρομερές, μυθικές περιπέτειες που είχαν ζήσει, ποτέ μα ποτέ δεν τους άκουσα να μιλάνε για τον θάνατο. Ποτέ. Σαν να μην υπήρχε.

2

ΝΑ, ΤΩΡΑ. Η σκηνή με τον παππού και τη γιαγιά στο κρεβάτι. Ούτε το πριν απ' αυτήν θυμάμαι, ούτε τι έγινε μετά, αν ξαναβγήκα από το παράθυρο, αν πήγα και άδειασα το ψυγείο τους ως συνήθως (είχαν πάντα μέσα κάτι απίστευτα παγωτά, δεν ξέρω πού τα έβρισκαν, δεν τα έχω ξαναβρεί πουθενά όσο κι αν έχω ψάξει), αν πήγα στο καθιστικό τους και έπιασα την πάρλα στο τηλέφωνο με κάποιον φίλο μου από το δημοτικό ή αν άραξα στον τεράστιο καναπέ τους που με νανούριζε αυτομάτως μόλις καθόμουν πάνω του. Τίποτα άλλο δε θυμάμαι, μόνο τη σκηνή στο κρεβάτι. Πάντα έτσι γίνεται με μένα, θυμάμαι σκόρπιες στιγμές απ' όσα μου συμβαίνουν, ακόμα και από τα σημαντικότερα γεγονότα της ζωής μου, μόνο σκόρπιες στιγμές που προσπαθώ μετά να τις συνδέσω μες στο μυαλό μου μπας και τα καταφέρω να ξαναζήσω, εκεί, τις ιστορίες που με σηματοδεύουν.

Δεν τα καταφέρνω. Έχω ρωτήσει και φίλους μου – ούτε αυτοί τα καταφέρνουν.

Τώρα, γιατί δεν τα καταφέρνουμε, δεν ξέρω. Ίσως τα σημαντικότερα γεγονότα της ζωής μας να μην είναι ακόμα αρκετά σημαντικά για να τα θυμόμαστε από την αρχή μέχρι το τέλος. Ίσως τα σημαντικότερα να έρθουν, και να θυμόμαστε μετά αυτά. Ίσως να είναι έτσι κατασκευασμένα τα μυαλά μας για να θυμόμαστε μόνο ό,τι αξίζει πραγματικά, δεν ξέρω ακριβώς να σας πω, δεν είμαι γιατρός εγώ, οπότε μη με ρωτάτε περισσότερα. Πάντως έτσι δουλεύει το μυαλό μας. Σίγουρα. Στάνταρ.

3

ΣΥΧΝΑ ΛΕΩ στην Αφροδίτη ιστορίες του παππού και της γιαγιάς μου. Η Αφροδίτη είναι η κοπέλα μου, και μόλις έχει γίνει δεκαοχτώ χρονών, και έχει μια ατελείωτη απαισιοδοξία για όλα τα πράγματα που συμβαίνουν σε αυτήν, σε μένα και στον πλανήτη Γη γενικότερα. Οι ιστορίες του παππού και της γιαγιάς είναι οι μόνες που της φτιάχνουν λίγο τη διάθεση, όχι μόνο γιατί είναι τόσο ξεχωριστές, αλλά κυρίως επειδή τη μεταφέρουν σε άλλη εποχή, και η Αφροδίτη πιστεύει πως όλες οι εποχές στο παρελθόν ήταν καλύτερες από τη σημερινή, που είναι μαύρη, κατάμαυρη, πίσσα κανονική και μόνο χειρότερη μπορεί να γίνει. Εγώ, πάλι, δεν αισθάνομαι ακριβώς έτσι, όχι επειδή είμαι αναισθητός και δε με νοιάζει για τους πολέμους, τη δυστυχία και τη φτώχεια στον κόσμο, αλλά επειδή όταν κάνω έρωτα με την Αφροδίτη τα ξεχνάω όλα αμέσως, σαν να αδειάζει το κεφάλι μου, δεν ξέρω πώς γίνεται, αλλά είναι σαν να μην υπάρχω επειδή μόνο τότε *υπάρχω*, δεν ξέρω αν με καταλαβαίνετε, γιατί κι εγώ μπερδεύομαι

συχνά, και ψάχνω να βρω πώς λειτουργεί όλο αυτό το πράγμα μέσα μου και με ανακατεύει και με ταράζει και με κάνει να τρελαίνομαι και να χάνω τον εαυτό μου και μετά με κάνει να νιώθω βασιλιάς κανονικός. Δεν έχω καταφέρει ακόμα να βγάλω άκρη για το πώς λειτουργεί, αλλά ότι λειτουργεί, λειτουργεί. Στάνταρ.

Β΄

Ο Λεώ και η Ειρήνη

1

Η ΙΣΤΟΡΙΑ του παλπού και της γιαγιάς ξεκίνησε πριν από καμιά ογδονταπενταριά χρόνια, όταν ο Φανούρης πήγε να βρει τον Λεώ.

— Λεώ...

— Χρρ...

— Λεώ...

— Άσε μεε...

— Ξύπνα ρε...

— Να φύγεις, να χαθείς.

— Αν δε σηκωθείς μέχρι το τρία, θα έρθω και θα κάτσω πάνω σου.

Αυτό, ναι. Αυτό ήταν απειλή. Όταν ο καλύτερός σου φίλος, που ζυγίζει εκατόν τριάντα τέσσερα κιλά –είχε κατέβει από τα εκατόν τριάντα έξι με εξαντλητική δίαιτα– σε προειδοποιεί πως θα κάτσει πάνω σου, εσύ οφείλεις να σηκωθείς από το κρεβάτι σου, κι ας είναι μόλις τρεις η ώρα το μεσημέρι. Ο Λεώ σηκώθηκε, κοίταξε το θεόχοντρο πλάσμα απέναντί του με μισό μάτι, άνοιξε το παράθυρο να

μπει λίγο φως, βρήκε τη μία παντόφλα του μέσα στα σε-
ντόνια, την άλλη μέσα σ' ένα βιβλίο πάνω στο γραφείο του,
τις έβαλε, πήγε στην κουζίνα, έφτιαξε καφέ, του χύθηκε,
μούγκρισε εκνευρισμένος, ήπιε δυο γουλιές και μετά γύ-
ρισε προς τον φίλο του και άνοιξε το στόμα του. Πού να
'ξερε ότι οι λέξεις που θα ξεστόμιζε ήταν η αρχή μιας πο-
λύ μεγάλης περιπέτειας. Πού να 'ξερε ότι οι λέξεις του θα
άλλαζαν για πάντα την Ιστορία. Οι λέξεις που ξεστόμισε
ήταν:

— Φανούρη, τι στον διάολο με θες;
Ο Λεώ ήταν ο παππούς μου.

2

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΦΟΥΝΤΟΥΚΙΔΗ δεν ήταν αυτό που λέμε «φτωχή». Όχι, δεν ήταν φτωχή, γιατί οι φτωχοί άνθρωποι τρώνε καμιά φέτα ψωμί, καμιά ντοματούλα, κανένα αγγουράκι, κάτι, τέλος πάντων. Η οικογένεια Φουντουκίδη *πεινούσε*. Υπήρχαν μέρες που τα μέλη της δάγκωναν τα δάχτυλά τους για να βάλουν κάτι στο στόμα τους. Η μικρότερη κόρη είχε αρχίσει ν' αλληθωρίζει από την πείνα.

—Μαμά, έχω δυο μέρες να φάω.

—Δε βρήκα ψωμί, δεν υπάρχει τίποτα.

—Και τι να κάνω;

—Πιες νερό.

—Βρε μαμά, το νερό δε με χορταίνει.

—Ειρήνη, σκάσε και πίνε.

Και η Ειρήνη έσκαγε κι έπινε. Η Ειρήνη ήταν η γιαγιά μου.

3

ΛΕΦΤΑ. ΠΟΛΛΑ ΛΕΦΤΑ. Τρελά λεφτά. Η οικογένεια του παππού Λεώ κολυμπούσε στο χρήμα. Πώς ήταν ο Σκρουτζ Μακ Ντακ, που βουτούσε μες στα λεφτά του χρηματοκιβωτίου του; Ένα τέτοιο πράγμα και οι Στρατάκηδες. Πλοία, οικόπεδα, ταβερνεία, μαγαζιά, ρευστό με τη σέσουλα, δεν είχαν αφήσει και τίποτα που να μην το έχουν. Μόνο που, αντίθετα με τον Σκρουτζ, αυτοί ξόδευαν. Ξόδευαν συνέχεια, χωρίς δεύτερη σκέψη, ξόδευαν σαν η κάθε μέρα που ζούσαν να ήταν η τελευταία τους, κι όμως, τα λεφτά τους συνέχιζαν να αυξάνονται – ακριβώς επειδή δεν τα αγαπούσαν και τόσο, σύμφωνα με τον παππού.

Μόλις ενηλικιώθηκε ο Λεώ και αποφοίτησε από το ιδιωτικό του σχολείο –«ιδιωτικό του» στην κυριολεξία: ήταν δικό του το σχολείο, το περιβόητο «Γυμνάσιο Στρατάκη»– εμφανίστηκε μπροστά του το πρώτο μεγάλο πρόβλημα της ζωής του.

Τι να τα κάνω τόσα λεφτά;

Αυτά είναι προβλήματα, για έναν δεκαοχτάρη.

Δυστυχώς, οι γονείς του δεν μπορούσαν να τον βοηθή-

σουν για να λυθεί η απορία του – έλειπαν ταξίδι για σαφάρι στην Αφρική. Ούτε ο μεγάλος αδερφός του – σπούδαζε στην Αμερική. Τι σπούδαζε; Κανείς δεν ήξερε ακριβώς. Ούτε η αδερφή του μπορούσε να του λύσει την απορία για τα λεφτά – ήταν κακάσχημη από μικρή, ακόμα και σαν μωρό τρόμαζε τους ανθρώπους όταν την κοιτούσαν, και με το που έγινε δεκαέξι χρονών οι γονείς της την πάντρεψαν όπως όπως με έναν ξεπεσμένο και άφραγκο Γερμανό κόμη και την έστειλαν πακέτο μαζί του στη Γερμανία, με το αζημίωτο για τον κόμη. Όμως, παρά την έλλειψη απαντήσεων από την οικογένεια Στρατάκη, ο Φανούρης ήταν εκεί για να δώσει τη λύση.

— Θα σου πω εγώ τι θα τα κάνεις, είπε ο Φανούρης στον Λεώ.

— Για πες μου εσύ.

— *Γυναίκες*, είπε ο Φανούρης, και τα μάτια του φωτίστηκαν με μια τρελή χαρά, καθώς φαντάστηκε:

α) γυναίκες

β) ωραίες γυναίκες

γ) ωραίες γυμνές γυναίκες να τον περιποιούνται

δ) ωραίες γυμνές γυναίκες να τον περιποιούνται την ώρα που ο Φανούρης έτρωγε

ε) τον Λεώ να πληρώνει όλες αυτές τις ωραίες, γυμνές γυναίκες. Βλέπετε, ο Φανούρης, αν και λεφτάς, ήταν λίγο σπαγοραμμένος.

Ο Λεώ κοίταξε τον κολλητό του με δέος – γιατί άραγε δεν το είχε σκεφτεί πρώτος ο ίδιος; Πόσο γρήγορα, πόσο μακριά, σε τι μήκη και πλάτη έφτανε η πρωτοπόρος σκέψη του Φανούρη; Ο Λεώ άνοιξε το στόμα του, χαμογέλασε πλατιά – είχε οχτώ σφραγίσματα και φάνηκαν όλα – και επανέλαβε:
— *Γυναίκες...*

Και όρμησαν στον αγώνα.

4

Η ΕΙΡΗΝΗ ΔΕΝ ΕΙΧΕ αυτό που λέμε «όμορφο πρόσωπο». Όχι, δεν είχε όμορφο πρόσωπο, γιατί μια κοπέλα με όμορφο πρόσωπο έχει πολλά γοητευτικά χαρακτηριστικά, αλλά και κάποιες ατέλειες, οι οποίες βοηθούν τα γοητευτικά χαρακτηριστικά να τονίζονται περισσότερο. Η Ειρήνη, στα δεκαέξι της, είχε το *τέλειο πρόσωπο*. Ξανθά μαλλιά, γαλάζια μάτια, γαλλική μυτούλα, σαρκώδη χείλη, βελούδινο δέρμα και το πιο ωραίο χαμόγελο που είχε εμφανιστεί στο χωριό της τα τελευταία χίλια διακόσια σαράντα τέσσερα χρόνια – προηγουμένως δεν υπήρχαν κάτοικοι στο χωριό. Μια κούκλα, που σχεδόν ντρεπόσουν να κοιτάξεις, γιατί μόλις έσμιγαν τα βλέμματά σας «κολλούσες» πάνω της και άντε μετά να ξεκολλήσεις.

Εντάξει, από μπόι δεν έλεγε πολλά πράγματα, το είπαμε αυτό. Αλλά τα ακριβά αρώματα βγαίνουν σε μικρά μπουκαλάκια, όπως είπε πριν μερικά χρόνια κι ένας συμπαίκτης μου στην ομάδα ποδοσφαίρου του σχολείου,

όταν γδυθήκαμε όλοι στα αποδυτήρια, τον είδαμε κι αρχίσαμε να χαχανίζουμε.

—Ειρήνη, ήρθε έξω ο κύριος Βαγγέλης, τα λέει με τον πατέρα σου. Δε βγαίνεις να τους πεις ένα γεια; Όλο για σένα ρωτάει ο άνθρωπος, και είναι και σε ηλικία γάμου.

—Βρε μαμά, ο κύριος Βαγγέλης είναι μαλάκας.

—ΤΙ; Πώς μιλάς έτσι, κορίτσι πράγμα;

—Μα δεν το λέω εγώ, ο μπαμπάς το λέει. Μαλάκα τον ανεβάζει, μαλάκα τον κατεβάζει.

Παύση. Η μαμά βρέθηκε σε δύσκολη θέση.

—Είναι όμως ένας μαλάκας με λεφτά, είπε τελικά.

Οι μαμάδες, όταν βρίσκονται σε δύσκολη θέση, λένε την αλήθεια και καθαρίζουν.

5

Η ΑΦΡΟΔΙΤΗ με κοροϊδεύει κάθε φορά που με πιάνει να βλέπω τηλεόραση. Προχθές το ξανάκανε και της είπα να σταματήσει να με κοροϊδεύει γιατί θα μου δημιουργήσει κόμπλεξ, όμως μετά την πάτησα γιατί με ρώτησε αν ξέρω τι σημαίνει «κόμπλεξ» κι εγώ με τα διαολοαγγλικά δεν τα πάω καλά, και το Lower με C το πήρα στην όγδοη προσπάθεια, κι έτσι της είπα πως δεν ξέρω.

—Κόμπλεξ θα πει «μπέρδεμα», μου είπε.

—Μπέρδεμα;

—Μπέρδεμα. Ξέρεις κανέναν που να *μην* είναι μπερδεμένος;

Μπέρδεμα. Δεν ήξερα, αλλά δεν ήμουν διατεθειμένος και να υποχωρήσω.

—Με την κοροϊδία όμως μπορεί να μπερδευτώ χειρότερα, της είπα.

—Χειρότερα απ' ό,τι με την τηλεόραση, αποκλείεται.

—Εγώ σε κοροϊδεύω που όλο χώνεις τη μούρη σου στα βιβλία και ξεχνιέσαι και δε δίνεις σημασία σ' ό,τι γίνεται γύρω σου;

—Εγώ το κάνω αυτό γιατί πρέπει.

—Πρέπει να διαβάξεις;

—Ναι, γιατί η κανονική ζωή είναι τόσο λίγη που σε τρελαίνει, πρέπει να ζεις κι άλλες ζωές, αλλιώς δεν την παλεύεις.

—Α.

Γαμώτο, γαμώτο, γαμώτο. Με τη συζήτηση μ' έκανε να ξεχαστώ και να χάσω σκηνές από το αγαπημένο μου σίριαλ. Γι' αυτό εμένα μου αρέσει η τηλεόραση, γιατί μπορώ να τη βλέπω και να ξεκουράζω το μυαλό μου, να το αφήνω να μη λειτουργεί για λίγες ώρες. Η Αφροδίτη λέει πως το χαζοκούτι μού καίει τα εγκεφαλικά κύτταρα. Εγώ λέω πως η αγρανάπαυση κάνει καλό στο μυαλό και πως η τηλεόραση σε βοηθάει να ξεχνάς για λίγο μερικά πράγματα που θες να ξεχάσεις. Που πρέπει να τα ξεχάσεις για να μη γίνει ένα ανεξέλεγκτο «μπαμ» μέσα σου.

Τώρα, πάντως, το έβαλα το μυαλό μου να λειτουργήσει, γιατί μ' αυτό που είπε η Αφροδίτη με ανησύχησε.

—Για κάτσε μια στιγμή.

—Καθιστή είμαι.

—Αν η κανονική ζωή σου φαίνεται τόσο λίγη...

—Μμμ...

—Μέρος αυτής της ζωής δεν είμαστε κι εμείς; Εμείς οι δύο; Λίγο σου φαίνεται αυτό;

—Κι αν υποθέσουμε, βρε χάχα, ότι όλα πάνε πρίμα και δε χωρίζουμε ποτέ, μένουμε μαζί και ζούμε παραδεισένια για άλλα εξήντα, εβδομήντα, ογδόντα χρόνια, πάλι λίγο δεν είναι;

Αν εξαιρέσουμε το «χάχας» έχει δίκιο. Το σιχαίνομαι όταν έχει δίκιο. Αλλά ότι έχει συχνά, έχει. Στάνταρ.

6

—ΓΙΟΥΧΟΥΟΥ... Έλα το αλογάκι το καλό... Αυτή η φωνή που τρόμαζε τον άνεμο, που δονούσε τη γη και τράνταζε τα κτίρια ανήκε στον εραστή Φανούρη, που περνούσε καλά πάνω σε μια ψωμωμένη κοκκινομάλλα Θεσσαλονικιά.

Τα δυο αγόρια είχαν φύγει από την Αθήνα πριν λίγες μέρες, στο πλαίσιο της μεγάλης περιπέτειας που ήθελαν να ζήσουν. Η Θεσσαλονίκη ήταν ο πρώτος σταθμός του μεγαλεπήβολου σχεδίου τους, που περιελάμβανε τον γύρο των Βαλκανίων πριν συνεχίσουν προς τη βόρεια Ευρώπη. Για Αμερική δεν είχαν κάνει κουβέντα ακόμα, αλλά όπως έλεγε και ο Φανούρης: «Τίποτα δεν αποκλείεται. Λεφτά, δόξα τω Θεώ, υπάρχουν άφθονα». Ο Λεώ δεν ήταν πολύ σίγουρος για το πώς έπρεπε να εκλάβει αυτή την οικονομική σιγουριά του Φανούρη, δεδομένου ότι όλα τα λεφτά συνέχιζαν να βγαίνουν από τη δική του τσέπη. Το μόνο πράγμα που έβγαινε από την τσέπη του Φανούρη ήταν σοκολάτες που είχε αγοράσει με τα λεφτά του Λεώ

και καταβρόχθιζε ανελέητα. Όμως ο Λεώ αγαπούσε πολύ τον Φανούρη για να του χαλάει χατίρια. Ήταν ο καλύτερός του φίλος, και οι καλύτεροι φίλοι θέλουν θυσίες.

Είχαν επιλέξει να πάνε στη Θεσσαλονίκη με πλοίο, γιατί εκείνες τις μέρες είχε πολύ αέρα και ο Λεώ λάτρευε τη φουρτουνιασμένη θάλασσα. Ο Φανούρης δεν είχε πρόβλημα, γιατί ήξερε προσωπικά τον μάγιστρα του πλοίου από παλιά, όταν ο μάγιστρας δούλευε σε ένα πατσατζίδικο στη στεριά, οπότε ήταν βέβαιος πως θα φάει καλά. Ατύχησε όμως, γιατί στη μέση της διαδρομής ο άνεμος δυνάμωσε πολύ, τα κύματα χτυπούσαν το καράβι σαν μαστίγια με δεκαεννιά ουρές και το πλοίο έφτασε κακήν κακώς στη Θεσσαλονίκη, με τον Φανούρη άγρυπνο και άφαγο, να βρίζει θεούς και Ποσειδώνες. Απ' όλους τους επιβάτες και το πλήρωμα, ο μόνος χαρούμενος άνθρωπος που πάτησε το πόδι του στο λιμάνι ήταν ο Λεώ.

— Φοβερή εμπειρία, ε; είπε στον Φανούρη.

— Θα σου έλεγα τώρα καμιά κουβέντα, του απάντησε ο Φανούρης.

Τότε είδαν τη γριά που τους είχε πλησιάσει και στεκόταν ακριβώς μπροστά τους, κοιτώντας τους κατάματα. Ήταν μια γριά περίεργη, αποστεωμένη, με ευγενική φυσιογνωμία αλλά με ένα βλέμμα που έδειχνε πως βρισκόταν αλλού, ακόμα κι όταν σε κοίταζε. Τώρα είχε βουρκώσει, για κάποιο λόγο ήταν πολύ συγκινημένη και μόνο τους κοιτούσε, χωρίς να μιλάει.

— Γεια σας, της είπε ο Φανούρης.

— Θα θέλατε κάτι; ρώτησε ο Λεώ.

Η γριά συνέχιζε να μη μιλάει.

— Μήπως έχει χαθεί; Είχα μια θεία σ' αυτή την ηλικία, βγήκε μια μέρα για βόλτα και επέστρεψε μετά από χρόνια, ακόμα ζούσε η βρομιάρρα, ψιθύρισε ο Φανούρης στον Λεώ.

— Περιμένετε κάποιον από το καράβι; ρώτησε ο Λεώ με την πιο γλυκιά φωνή του.

Η γριά δεν έδειχνε διατεθειμένη να του απαντήσει. Συνέχισε να τον κοιτάει με απλανές βλέμμα.

— Μήπως την ξέχασε κάποιος εδώ;

— Πώς να την ξέχασε, ρε Φανούρη;

— Μπορεί να πήρε καμιά βαλίτσα στη θέση της. Θα τον αδικούσες;

Ο Λεώ σιχαινόταν αυτά τα άθλια αστεία του Φανούρη, κυρίως επειδή κατά βάθος του άρεσαν.

— Καμιά ιδέα για το τι θα την κάνουμε;

Ο Φανούρης ανασήκωσε τους ώμους του.

— Όπως το λες, *Καμιά* ιδέα.

Από την κοινή τους απορία τους διέκοψε μια φωνή τόσο νεανική και βελούδινη, που ήταν αδύνατον να βγαίνει από τον ουρανίσκο της γριάς. Κι όμως, έβγαине.

— Είναι μαζί σας στο καράβι;

— Ποιος; αναφώνησαν μαζί, μ' ένα στόμα, μια φωνή, ο χοντρός και ο λιανός.

— Ο Λευτέρης, είπε η γριά, και σαν να έγινε ακόμα πιο γλυκιά η φωνή της λέγοντας το όνομά του.

Ο Φανούρης κοίταξε τον Λεώ. Ο Λεώ κοίταξε τον Φανούρη. Δεν καταλάβαιναν.

— Για κείνο τον βλαμμένο, τον παλιό μας συμμαθητή, λέει; αναρωτήθηκε φωναχτά ο Φανούρης.

— Ο Λευτέρης μας, ο Βενιζέλος, ξανάπε η γριά.

— Ω την κακομοίρα, το μυαλό της καίει κάρβουνο, είπε ο Φανούρης.

— Εδώ ήμουν όταν ήρθε στην απελευθέρωση, αλλά είχε πολύ κόσμο, πολύ, πολύ, κι όλοι φωνάζανε κι όλοι γλεντούσανε κι όλοι τον αγκαλιάζανε κι εγώ είμαι αδύνατη και δεν μπορούσα να σπρωξω, να τον πλησιάσω, δεν πρόλαβα να

του φιλήσω το χέρι, γιατί... εγώ δεν ήθελα, δεν ήθελα να πάνε να πολεμήσουν τα δυο μου τα παιδιά, αλήθεια σας λέω πως το Ξερα πως θα χαθούν, οι μάνες τα ξέρουν αυτά, τα ξέρουν όλα από πριν, όλα, απλώς τα διώχνουν τα κακά από το μυαλό τους ενώ ξέρουν πως θα συμβούν, καταλαβαίνετε; Κι εγώ τον μισούσα, γιατί αυτός έφταιγε για τον πόλεμο, αυτός ήταν κάποιος από την Κρήτη, δεν πέθαιναν οι δικοί του άνθρωποι εδώ πάνω, τι τον ένοιαζε αυτόν, και ξαφνικά μια μέρα μπήκαν στρατιώτες στην πόλη και ήταν Έλληνες και ήμασταν ελεύθεροι πια και είχαμε πατρίδα, αυτός ο κύριος από την Κρήτη τα είχε καταφέρει και τα παιδιά μου... Απέκτησε νόημα ο χαμός τους, εκεί που πρώτα δε σήμαινε τίποτα, κι εγώ ήθελα να του φιλήσω το χέρι, αυτό ήθελα μόνο.

—Μα τι λέει;

—Φανούρη, σκάσε επιτέλους, είπε ο Λεώ, που δεν άντεχε άλλο.

—Κι από τότε τον περιμένω κάθε μέρα εδώ να ξανάρθει, να τον δω, να έχω μια ευκαιρία να του μιλήσω, να του πω ότι τότε δεν τα κατάφερα αλλά και μόνο που τον έβλεπα μπρος μου σήμαινε για μένα τον ουρανό. Μια ευκαιρία... Όλοι δεν έχουν δικαίωμα για μια δεύτερη ευκαιρία;

Ο Φανούρης δεν είχε ιδέα σε τι αναφερόταν η γριά γιατί δεν είχε ιδέα ούτε από παλαιότερη ούτε από νεότερη ιστορία, την έκανε πάντα κοπάνα στα φιλολογικά γιατί η καθηγήτρια ήταν τρομερά λιγνή, τσίτα, και μόνο που την έβλεπε αναγούλιαζε, γι' αυτό πήγαινε και άραζε στο κυλικείο καταπίνοντας οτιδήποτε φαγώσιμο κυκλοφορούσε για να έρθει στα ίσα του.

—Δυστυχώς, δεν είναι στο καράβι, είπε ο Λεώ στη γριούλα.

Μόλις το άκουσε η γριά, σαν να σκέβρωσε από τον καημό της.

—Α... Γιατί εγώ ήθελα... Καταλαβαίνετε...

—Αλλά θα 'ρθει.

Ο Φανούρης κοίταξε τον Λεώ σαν να ήταν εξίσου τρελός με τη γριά, που τώρα τα μάτια της έλαμπαν.

—Αλήθεια;

—Θα 'ρθει, και σύντομα.

Η γριά έπιασε τον Λεώ με τα σκελετωμένα χέρια της, που λες και δεν είχαν ίχνος δέρματος πάνω τους, και τον αγκάλιασε με μανία, έτσι όπως αγκαλιάζουν μόνο οι άνθρωποι που έχουν πολύ καιρό να νιώσουν άλλο ανθρώπινο σώμα να τους αγγίζει.

—Παλικάρι μου... παλικάρι μου..., του είπε.

—Ναι, γιαγιούλα...

—Αν λες αλήθεια, σ' αγαπάω. Κι αν, κατά πως νιώθω, μου λες ψέματα, σε λατρεύω.

Ο Φανούρης, αν και είχε πολλά κενά στη συζήτηση, ένιωσε να συγκινείται, χωρίς καλά καλά να καταλαβαίνει γιατί.

7

— **Ε**ΧΑΣΑ πού ήμουνα, Αφροδιτούλα...

— Στο «γιούχουου!».

Α, ναι. Ο Φανούρης, λοιπόν, περνούσε καλά. Η κοκκινομάλλα, απ' την άλλη, θα πρέπει να ζοριζόταν με εκατόν τριάντα τέσσερα κιλά πάνω της. Θα *πρέπει*, αλλά δεν είναι και σίγουρο – ο Λεώ δεν τη ρώτησε, γιατί ήταν στο διπλανό δωμάτιο του μπορντέλου, πολύ απασχολημένος προσπαθώντας να δικαιολογηθεί σε μια ξανθιά κοπέλα με σκληρό πρόσωπο.

— Δεν είναι ότι δε μ' αρέσεις.

— Καλά, είπε αδιάφορα η Σκληρό Πρόσωπο.

— Όχι «καλά». Θέλω να με πιστέψεις, δε θέλω να σου δημιουργήσω ψυχολογικό πρόβλημα.

Ο παππούς ήταν, μιλάμε, *πολύ* άβγαλτος.

— Κούκλε, αυτά για τα ψυχολογικά δεν πιστεύω να τα λες για να μην πληρώσεις.

— Όχι, προς Θεού...

— Την ώρα μού την έφαγες – αν δε σου κάνει «κου», εγώ δε φταίω.

—Τι είναι το «κου»;
—Εμ, αν ήξερες, θα σου 'κανε.
—Α, εννοείς το...
—Είσαι και σπύρτο.
—Σε καμία περίπτωση δε φταις... Εσύ είσαι ερασιμότητα...

—Τι είμαι, λέει;

Ο Λεώ έβγαλε από την τσέπη του τα διπλάσια λεφτά απ' αυτά που είχαν συμφωνήσει και τα άφησε διακριτικά πάνω στο κομοδίνο. Η Σκληρό Πρόσωπο άρπαξε τα λεφτά ενθουσιασμένη – αυτός ο μήνας τής είχε πάει σούπερ, με τρία τέσσερα γερά tips ακόμη θα έφτανε τον στόχο που της είχε βάλει η τσατσά και θα περνούσε στην επόμενη μισθολογική κλίμακα, χώρια τα μόνους. «Πουτάνα Α', από τον επόμενο μήνα» σκέφτηκε η Σκληρό Πρόσωπο και ένα ρίγος συγκίνησης διέτρεξε το κορμί της. Ο Λεώ την είδε να τρέμει, νόμισε ότι κρύωνε και χωρίς δεύτερη σκέψη της χάρισε και το παλτό του, το οποίο η Σκληρό Πρόσωπο χωρίς δεύτερη σκέψη το πήρε.

—Λοιπόν, λοιπόν;

Ο λαμποκοπών Φανούρης καθόταν σε ένα παγκάκι, μπροστά στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης, και μασουλούσε τρεις τυρόπιτες ταυτόχρονα. Ο λαμποκοπών Φανούρης μασουλούσε τρεις τυρόπιτες ταυτόχρονα και ήθελε λεπτομέρειες από τον Λεώ. Ο λαμποκοπών Φανούρης κινδύνευε να φάει ξύλο αν συνέχιζε να επιμένει, γιατί ο Λεώ δεν ήταν διατεθειμένος να προσφέρει αυτές τις πληροφορίες. Δεν ήθελε να γίνει ρεντίκολο.

—Τι «λοιπόν»; του είπε ο Λεώ εκνευρισμένος.

—Λοιπόν, πώς πήγε;

Αντί απάντησης, ο Λεώ άναψε τσιγάρο – είχε ακούσει πως συνηθίζεται μετά το σεξ.

— Για να μη μου απαντάς, πρέπει να τα ’κανες θάλασσα.

— Μ’ έχεις εμένα για τέτοιο τύπο;

— Ναι.

Ο Φανούρης, δυστυχώς, δεν ψάρωνε με το τσιγάρο. Ο Λεώ έπρεπε να βάλει μπροστά τα μεγάλα μέσα. Έπρεπε να καταφύγει σε βαριά ηθοποιία. Τράβηξε άλλη μια βαθιά τζούρα, κοίταξε τον Φανούρη με βλέμμα βαθύ και περπατημένο και το ξεστόμισε:

— Την ενθουσίασα, είπε με ύφος βαρύ κι ασήκωτο.

Πάυση. Ο Λεώ κοίταξε τον Φανούρη. Ο Φανούρης ζύγισε με το βλέμμα του τον Λεώ.

— Α, καλά, εσύ σίγουρα τα έκανες θάλασσα, απεφάνθη.

8

«**Φ** *ΕΒΓΟ. Σας αγαπό πολύ όλους».*

Η ορθογραφία δεν ήταν το φόρτε της Ειρήνης, αλλά αυτό δεν ήταν πρόβλημα, γιατί κανένας δεν κατάλαβε τα λάθη στο σημείωμα – βγάζοντας την πρώτη γυμνασίου στο σχολείο της γειτονικής κωμόπολης, η Ειρήνη ήταν ήδη η πιο γραμματιζόμενη στην οικογένεια.

Καθώς περπατούσε βιαστικά, χιλιόμετρα πια μακριά απ' το σπίτι, η Ειρήνη προσπαθούσε ακόμα να συνειδητοποιήσει αν είχε κάνει το σωστό. Έπρεπε να διαλέξει ανάμεσα στον γάμο με τον κύριο Βαγγέλη τον μαλάκα και στο φευγιό. Αν τον παντρευόταν, θα είχε λεφτά για όλη της τη ζωή και, κυρίως, οι γονείς και τ' αδέρφια της, ειδικά ο μπόμπιρας ο Μανολάκης που ήταν σαν οδοντογλυφίδα, θα *έτρωγαν κανονικά* μετά από χρόνια. *Φαί. Σαν άνθρωποι.* Τον είχαν τόσο σίγουρο μάλιστα τον γάμο, ώστε είχαν αρχίσει τις καταχρήσεις – μόλις προχθές ο πατέρας της είχε παραγγείλει για πρώτη φορά στον μπακάλη ένα κομμάτι φέτα και εννιά ελιές.

Η δεύτερη επιλογή ήταν να σηκωθεί και να φύγει, μόνη, άφραγκη, με μια αλλαξιά ρούχα σ' ένα δισάκι στον ένα ώμο της και με την πλήρη της άγνοια για το πώς είναι ο κόσμος έξω από το χωριό στον άλλο.

Η Ειρήνη περπατούσε και σκεφτόταν. Σκεφτόταν, σκεφτόταν, κι όλο μπερδευόταν μες στις σκέψεις και τις τύψεις της για τον Μανολάκη και τον φόβο της για το τι μπορεί να της συνέβαινε ανά πάσα στιγμή κι αν θα τα κατάφερε. Σκεφτόταν, μπερδευόταν, φοβόταν. Σκεφτόταν, μπερδευόταν, φοβόταν. Αλλά δε γύριζε πίσω.

9

— **Ν**A, ΒΛΕΠΕΙΣ;

Η Αφροδίτη ζαρώνει το μέτωπό της και κάνει δυο υπέροχες ρυτίδες, αλλά το σιλάκι της δείχνει πως ετοιμάζεται πάλι να τσακωθούμε. Έτσι την πατάω, συχνά – χαζεύω το πρόσωπό της και χάνομαι και δεν έχω τι να της απαντήσω στον τσακωμό, αφού δε με νοιάζει να τσακωθώ, με νοιάζει να τη χαζεύω.

— Τι να δω, δηλαδή;

— Η γιαγιά σου. Θηρίο. Σηκώθηκε κι έφυγε, χωρίς να κλώσει πουθενά. Και ξέρεις γιατί;

— Γιατί;

— Γιατί ήταν *ελεύθερη*, να γιατί. Μέσα της, μου λέει, νευριασμένη.

— Ωραία. Και λοιπόν;

— Γι' αυτό κατάφερε να γίνει ένας υπέροχος, ολοκληρωμένος άνθρωπος.

— Πηγαίνει κάπου αυτή η κουβέντα; Γιατί προς το παρόν, δε με βοηθάς.

—Ε, δεν είσαι και καμιά ευφυΐα...

—Ευχαριστώ.

—Τίποτα.

Παύση. Σιωπή μεγάλη και τρανή. Αν δε μου εξηγήσει, δεν πρόκειται να της ξαναμιλήσω ποτέ. Ποτέ – ποτέ – ποτέ. Στάνταρ.

—Λοιπόν, θα μου πεις; τη ρωτάω.

Εντάξει, τι να κάνω; Δεν είμαι ισχυρός χαρακτήρας.

—Να, εγώ τώρα, ας πούμε...

—Τι να πούμε;

—Εγώ είμαι δέσμια. Έχω εμάς.

Νέα παύση. Ή εγώ δε μιλάω καλά ελληνικά ή η Αφροδίτη μιλάει σουναχίλι, αλλιώς γιατί δεν καταλαβαίνω γρι;

—Τώρα που είμαστε μαζί, δηλαδή, πρέπει πάντα να σκέφτομαι για δύο, πρέπει το καθετί που κάνω να συμπεριλαμβάνει κι εσένα, πρέπει να...

Σταματάει γιατί κατάλαβε πως άθελά της έχει πάει τη συζήτηση σ' ένα θέμα που κάνει «τζιζ». Αλλά δε σκοπεύω να της τη χαρίσω.

—Ξέρεις, αυτά ακριβώς τα επιχειρήματα θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει και ο πατέρας μου, της λέω.

—Δεν είναι το ίδιο, βιάζεται να μου απαντήσει, με τη βιασύνη του ανθρώπου που ξέρει πως τα έχει σκατώσει.

—Το ίδιο ακριβώς είναι. Θα μπορούσε να πει πως μας παράτησε για να είναι ελεύθερος.

—Ο πατέρας σου σας παράτησε στα πενήντα φεύγα του. Η Ειρήνη ήταν έφηβη, όπως εγώ. Κι εγώ, στην τελική, προτιμώ να είμαι ανολοκλήρωτη παρά να μην είμαι μαζί σου, προτιμώ οτιδήποτε στραβό στον κόσμο από το να μην είμαι μαζί σου, γιατί εγώ...

Κόμπιασε και δεν πρόλαβε να συνεχίσει, γιατί την έπιασα και τη φίλησα και δεν μπορούσε να με φιλάει και να μι-

λάει ταυτόχρονα, και προτίμησε αυτό που της άρεσε περισσότερο. Ευτυχώς, ήταν το φιλί.

Παλιά, διάβαζα κι εγώ βιβλία. Πολλά. Τον Ιούλιο Βερν τον ξέρω απ' έξω. Ειδικά την *Παράξενη διαθήκη*, το καλύτερο βιβλίο του, που λίγοι το ξέρουν, δεν έχω ιδέα γιατί. Άρχισα να διαβάζω κάποια στιγμή κι άλλα μυθιστορήματα, κυρίως σύγχρονη λογοτεχνία που υποτίθεται πως θα με αφορούσε, αλλά μετά τα πρώτα είκοσι κατακουράστηκα. Πρώτα απ' όλα, μου φαίνονταν σαν να γράφουν όλοι οι συγγραφείς τα ίδια πράγματα με άλλα λόγια. Δεύτερον, αυτά που έγραφαν στην πλειοψηφία τους δε με αφορούσαν, γιατί στα ενήλικα ήταν φανερό πως έγραφαν για τα προσωπικά τους προβλήματα κι εμένα μου φτάνουν τα δικά μου, και στα εφηβικά έγραφαν για τρελά δυστυχημένους εφήβους, όσο κι αν έψαχνα με το ζόρι έβρισκα χαράμαδες φωτός, μαύρη μαυρίλα πλάκωσε, μαύρη σαν καλιακούδα. Με λίγα λόγια, ήταν όλα πολύ χειρότερα από τα βιβλία του Βερν. Και τρίτον... Δε θυμάμαι ποιο ήταν το τρίτο, αλλά τέλος πάντων αυτό που θέλω να πω είναι πως έχω περάσει από το στάδιο που βρίσκεται τώρα η Αφροδίτη, απλώς δεν έμεινα σ' αυτό, και νομίζω πως για ανθρώπους σαν την Αφροδίτη, που διαβάζουν συνέχεια βιβλία και αφήνουν τη σκέψη τους να χάνεται μέσα σ' αυτά και μετά συνεχίζουν να σκέφτονται περίπλοκα και χαοτικά στην καθημερινότητά τους και η κάθε σκέψη τούς οδηγεί σε μια άλλη και το κάθε μπέρδεμα σε μεγαλύτερο και τελικά τα χάνουν μόνοι τους, υπάρχει μόνο μία λύση. Η λύση είναι: τους πιάνεις, τους φιλάς και... τέλος. Ξεμπλοκάρουν.

Έτσι εξηγείται γιατί μιλάνε όλοι τους τόσο πολύ. Δεν έχουν βρει κάποιον να τους φιλήσει.

ΚΑΠΟΥ ανάμεσα στο τρίτο κοτόπουλο και την τέταρτη χοιρινή μπριζόλα, ο Φανούρης άφησε κάτω την όγδοη κανάτα κρασί –άδεια– και είπε στον Λεώ, που ετοιμαζόταν ως συνήθως να πληρώσει:

— Σεξ, φίλε μου. Σεξ, σεξ, σεξ, σεξ, σεξ. Δε θα ήταν το ωραιότερο πράγμα στον κόσμο, αν δεν υπήρχε το φαΐ;

Σε αυτή τη βαθιά ανάλυση του Φανούρη, η σκέψη του οποίου έδειχνε να ταξιδεύει μέσα από τους φυσικούς φιλόσοφους και να συναντά τον Αριστοτέλη, επηρεαζόμενη παράλληλα βαθιά από τους νεοπλατωνικούς, ο Λεώ αντέτεινε μια εξίσου βαρύγδουπη παρατήρηση:

— Αν όμως δεν κάναμε σεξ, δε θα πεινούσαμε τόσο πολύ. Παύση.

Ο Φανούρης τον κοίταξε για λίγο εκστασιασμένος, πριν αρχίσει να σκέφτεται αυτό που μόλις είχε ακούσει. Το ανέλυσε, το ανέλυσε, το ανέλυσε, και μετά από μία ώρα, δώδεκα λεπτά και είκοσι πέντε δευτερόλεπτα σιωπής, απεφάνθη:

—Μπα... Θα πεινούσαμε ούτως ή άλλως...
Και παράγγειλε παγωτό.

